

Datum **17 december 2020**
Kenmerk **20.0006917**
Inlichtingen **Mw. S. von dem Borne**
Telefoon **(06) 82 01 33 39**
Onderwerp **Kaders Regiobegroting
2022-2025**

Aan de gemeenteraden door tussenkomst van de
colleges van burgemeester en wethouders

Geachte dames, heren,

Graag informeren wij u over de financiële uitgangspunten die van betekenis zijn voor het opstellen van de Regiobegroting 2022-2025. Deze kaderbrief is behandeld in het dagelijks bestuur van 14 januari 2021. De kaderbrief wordt overeenkomstig artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen door het dagelijks bestuur ter informatie toegezonden aan de raden van de deelnemende gemeenten.

Procedure Regiobegroting 2022 - 2025

Stap	Orgaan	Document	Handeling
Stap 1.	Dagelijks bestuur	Regiobegroting 2022 – 2025	Ontwerp opstellen
Stap 2.	Portefeuillehoudersoverleg	Regiobegroting 2022 – 2025	Adviseren op het ontwerp
Stap 3.	Algemeen bestuur	Regiobegroting 2022 – 2025 Jaarstukken 2020	Vaststellen van het ontwerp Kennismemen
Stap 4.	Gemeenteraad	Resultaatbestemming 2020 Regiobegroting 2022 – 2025	Vaststellen van het ontwerp Zienswijze
Stap 5.	Algemeen bestuur	Resultaatbestemming 2020 Regiobegroting 2022 – 2025	Zienswijze Vaststellen

Op 8 juli 2021 stelt het algemeen bestuur de Regiobegroting 2022 – 2025 en de resultaatbestemming 2020 vast. De jaarstukken worden voor kennisgeving aangenomen. Bij de behandeling van de stukken worden de zienswijzen van de gemeenteraden betrokken. Met de griffiers is afgestemd dat uiterlijk 24 juni 2021 de zienswijzen door de gemeenteraden zijn behandeld, zodat deze tijdig bij de behandeling in het algemeen bestuur kunnen worden betrokken. Met deze kaderbrief wordt formeel het proces van de Regiobegroting 2022-2025 ingezet. Deze brief gaat in op de financiële uitgangspunten die aan de basis liggen van de Regiobegroting 2022 – 2025.

Financiële kaders

Voor de Regiobegroting 2022-2025 hebben de portefeuillehouders financiën een aantal uitgangspunten meegegeven. Gemeenten staan onder grote financiële druk en verwachten bij het oplossen van deze financiële problemen ook een bijdrage van de verbonden partijen in Gooi en Vechtstreek. De portefeuillehouders financiën hebben een vijftal uitgangspunten verwoord.

Uitgangspunten portefeuillehouders financiën

1. De materiele kosten niet indexeren en voor de lonen de cao afspraken volgen.
2. Vanaf de Begroting 2022 - na correctie van de lonen - een 3% lagere gemeentelijke bijdrage realiseren.
3. Geen nieuw beleid in 2022 en in de komende jaren voorstellen, waarbij de bijdragen en de risico's voor de gemeenten toenemen (dus alleen nieuw beleid voorstellen als daarbij voorstellen worden gegeven voor het afschaffen van oud beleid).
4. De eventuele voordelen in de jaarstukken 2020 terug laten vloeien naar de gemeenten.
5. De bestemmingsreserves herbeoordelen: als er geen concreet aanwezige plannen bestaan voor de inzet van de bestemmingsreserves, dan deze (deels) vrij laten vallen.

Uiteraard levert de Regio Gooi en Vechtstreek haar financiële bijdrage; wij zijn tenslotte van de gemeenten in onze regio. Eerst geven wij een reactie op de uitgangspunten van de portefeuillehouders financiën. Voordat er wordt ingegaan op de specifieke uitgangspunten, volgt eerst een meer algemenere beschouwing op de financiële positie en vraagstukken van de Regio Gooi en Vechtstreek.

De financiële positie en vraagstukken van de Regio Gooi en Vechtstreek

Ontwikkelingen met gevolgen voor de gemeentelijke bijdrage

Zoals al eerder aangegeven in de Kaderbrief 2021, komt de verantwoordelijkheid voor rechtmatigheid met ingang van het boekjaar 2021 nadrukkelijker bij de organisatie zelf te liggen. Het dagelijks bestuur zal zich via een bestuursverklaring moeten gaan verantwoorden over de wet- en regelgeving. Het wordt steeds belangrijker dat er adequaat inzicht is in de risico's in de verschillende processen en de, in die processen opgenomen, beheersmaatregelen ter afdekking van die risico's. In 2020 is de Regio niet voldoende in staat geweest om te starten met het inrichten van interne controles, zowel binnen de processen als over de processen heen. Tegelijkertijd leggen de omvangrijke financiële opgaven waar de Regio voor staat ook extra druk op de financiële functie. De werkzaamheden passen niet binnen de krappe bezetting van de ondersteunende functies bij de Regio, als gevolg waarvan extra capaciteit nodig is, mede om deze interne controles structureel ter onderbouwing van de bestuursverklaring te organiseren. Deze controles, als ook de vastleggingen daarvan, moeten het fundament vormen voor de door het dagelijks bestuur op te stellen bestuursverklaring. Dit brengt met zich mee dat de Regio structureel € 85.000 aan gemeentelijke bijdrage vraagt aan de regiogemeenten om deze taken structureel te kunnen borgen in de organisatie. De Regio neemt deze structurele aanpassing mee met ingang van de programmabegroting 2022-2025. Voor 2021 zal hierop worden teruggekomen bij de Bestuursrapportage 2021-1.

Algemeen

Regio Gooi en Vechtstreek heeft de afgelopen jaren laten zien kostenbewust te zijn, een strakke begrotingsdiscipline te hanteren, een beperkte reservepositie te hebben en lage overheadkosten te kennen. Daarmee worden taken voor gemeenten efficiënt en effectief uitgevoerd. Deze constatering worden bevestigd in de verschillende verslagen van de accountant. Dit brengt direct met zich mee dat de financiële ruimte zonder directe impact op de dagelijkse dienstverlening aan inwoners op voorhand beperkt is.

De Regio kent een kostenstructuur die voor een groot gedeelte bestaat uit (vaste) personele lasten (ongeveer 62%, wanneer de materiele kosten inzake beschermd wonen buiten beschouwing zijn gelaten). Daarnaast staat de gemeente Weesp aan de vooravond van een bestuurlijke fusie met de gemeente Amsterdam. Een groot gedeelte van de uitvoeringstaken zal als gevolg daarvan niet meer worden afgenomen bij de Regio. Ten aanzien van een aantal taken is besloten de uitvoering bij de Regio te beleggen middels een dienstverleningsovereenkomst, te weten het takenpakket van de GAD en van Jeugd en Gezin. Deze taken behelzen overigens een omvangrijk deel van de bijdrage van de gemeente Weesp aan de Regio (ongeveer 73% van de totale gemeentelijke bijdrage Weesp).

Het vertrek van Weesp heeft helaas ook gevolgen voor de invulling van het takenpakket voor de overige gemeenten. Op dit moment wordt inzichtelijk gemaakt wat deze gevolgen voor de overige gemeenten gaan worden. Doelstelling daarbij is dat de uittreding van de gemeente Weesp voor de overige gemeenten kostenneutraal verloopt. De eerste periode ontvangt de Regio een (tijdelijke) financiële vergoeding voor het opvangen van de frictiekosten die uit dit uittreden voortkomen. Het op structurele wijze inregelen van de lagere ontvangst aan gemeentelijke bijdrage vanuit Weesp vergt nog nader onderzoek en zal, evenals de invulling van de aangereikte uitgangspunten, worden meegenomen in de Programmabegroting 2022-2025. Ook dit zal de nodige inspanningen van de Regio vragen.

Tegelijkertijd erkent de Regio Gooi en Vechtstreek de financiële positie van de gemeenten in de Gooi en de Vechtstreek. Zoals aangegeven wil de Regio Gooi en Vechtstreek zich maximaal inspannen om de gemeentelijke bijdrage te gaan verlagen. In totaal gaat het hier om een bedrag van ongeveer 1,7 miljoen¹ euro.

Opdracht portefeuillehouders financiën financieel vertaald	Regiobegroting 2022	
Gemeentelijke bijdrage 2022 ² (waarvan personele kosten € 32.736.302)		€ 45.027.615
Loonvoet (conform september circulaire 2020) – 1,3%	€ 425.572	
Gemeentelijke bijdrage 2022 incl. loonstijging		€ 45.453.187
Te realiseren bezuiniging:		€ 1.363.596
3% van de gemeentelijke bijdrage 2022 incl. loonstijging (€ 45.453.187)		
Materiele kosten (excl. kosten gerelateerd aan bijdrage centrumgemeente)	€ 23.057.525	
Kosten voor indexatie welke niet door te belasten in de gemeentelijke bijdrage: (1,5% prijscompensatie op € 23.057.525)		€ 345.863
Verlaging gemeentelijke bijdrage Regiobegroting		€ 1.709.458

Aanpak

De Regio werkt volgens een aanpak in drie delen:

- Deel 1. Bezuinigingsvoorstellen zonder directe (grote) impact op het dienstverleningspakket aan inwoners of taken voor gemeenten;
- Deel 2. Bezuinigingsvoorstellen met impact op dienstverleningspakket aan inwoners of taken voor gemeenten (onderscheid tussen wettelijke en bovenwettelijke taken zal hierbij leidend zijn) tot het bedrag van € 1.709.458,-;
- Deel 3. Alternatieve bezuinigingsvoorstellen, gelegen in de samenwerking tussen Regio en gemeenten en tussen Regio en andere regionale verbonden partijen.

Helder is dat de bezuinigingsvoorstellen grote impact hebben op de dienstverlening aan inwoners en/of het wettelijk takenpakket van gemeenten. Keuzes kunnen daarom ook niet gemaakt worden zonder gemeentelijke kaderstelling en/of richting op de uitvoering van diensten en wettelijke taken. Zo is grondstoffenvisie leidend voor het uitvoeringsprogramma van de GAD en de Wet publieke gezondheid voor het takenpakket van de GGD en Jeugd en Gezin. De omvang van de GAD binnen de regionale begroting komt op ongeveer 56% van de gemeentelijke bijdragen. Bij het realiseren van de taakstelling door de GAD, is kaderstelling van de gemeenten onontkoombaar. Ook de maatschappelijke context van de GAD is sterk in ontwikkeling. Zo dalen de opbrengsten van een aantal (afval-)stromen. Parallel daaraan stijgen de kosten voor het verwerken van diverse andere stromen. Daarnaast wordt ook het belastingregime verzwaard en komt er mogelijk een CO2-heffing op het verbranden van restafval. Door deze (financiële) maatregelen zal er naar de bedrijfsvoering van de GAD (op basis van de grondstoffenvisie) moeten worden gekeken, maar kan niet worden uitgesloten om ook naar het 'versoberen' van de dienstverlening aan inwoners te kijken. Dergelijke keuzes wil de Regio Gooi en

¹ Het effect ten opzichte van de gemeentelijke bijdrage 2021 ligt lager (€1.363.596), aangezien voor de bepaling van de hoogte van de taakstelling rekening gehouden moet worden met het indexeren van materiele kosten conform contractafspraken ed.

² Conform de vastgestelde programmabegroting 2021-2024 – begrotingswijzigingen zijn nog niet meegenomen in deze berekening.

Vechtstreek in goede afstemming met gemeenten nemen. Het realiseren van een bezuiniging bij de GAD levert overigens niet direct voor gemeenten een voordeel op; dit voordeel vertaalt zich rechtstreeks in een lagere afvalstoffenheffing voor de inwoners.

Voor bezuinigingen op andere taken binnen geldt dat er veelal vast personeel op zit, dat niet zomaar inzetbaar is op andere taken binnen de Regio. De Regio voert gespecialiseerde taken uit waarop veelal specifieke vakkennis is gevraagd. Het goed in kaart brengen van de consequenties van het niet meer vervullen van een bepaalde taak voor de gemeenten zal een belangrijk onderdeel zijn van het in kaart brengen van de mogelijkheden tot bezuinigingen.

Dit alles ontslaat de Regio Gooi en Vechtstreek niet tot het voorbereiden van goede bezuinigingsvoorstellen. Echter, het geeft weer dat het realiseren van de gevraagde bezuiniging geen eenvoudig proces is, waarvoor tijd nodig is.

Specifieke uitgangspunten

1. In de kaderbrief voor de Begroting 2022 de materiele kosten niet indexeren en voor de lonen de CAO-afspraken volgen.

Wanneer de materiele kosten zoals opgenomen in de Programmabegroting 2021-2024 geïndexeerd zouden worden conform het percentage zoals opgenomen in de septembercirculaire 2020 (1,5%), zou dat een verhoging van de gemeentelijke bijdrage van ongeveer 345.000 tot gevolg hebben. Voor de begroting 2022 volgt de Regio op uw verzoek het uitgangspunt deze indexering niet door te berekenen in de gemeentelijke bijdrage, waarbij wel moet worden opgemerkt dat daarbij wordt uitgegaan van een eenmalig verzoek. De Regio heeft echter een groot aantal contractuele afspraken waarin indexatie onontkoombaar is. Dit betekent dat met het opvolgen van dit uitgangspunt een taakstelling van minimaal € 345.000 gerealiseerd zal moeten worden door de organisatie.

Voor 1 januari 2020 vielen beide groepen werknemers onder dezelfde rechtspositieregeling, de CAR-UWO. Gemeentelijke organisaties zoals de Regio hebben vanaf dat moment een eigen cao, de cao SGO. Omdat op dit moment de cao-afspraken inzake de lonen voor 2022 nog niet bekend zijn, wordt bij het indexeren van de lonen uitgegaan van een percentage van 1,3% (prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers). Mocht te zijner tijd blijken dat de lonen met een hoger percentage stijgen, is de Regio niet in staat deze kosten op te vangen binnen de dan vastgestelde Regiobegroting op basis van deze kaderbrief.

2. Vanaf de Begroting 2022 - na correctie van de lonen - een 3% lagere gemeentelijke bijdrage realiseren.

De Regio Gooi en Vechtstreek zal vanaf 2022 een structurele vermindering van de gemeentelijke bijdragen realiseren. Bij het opstellen van de Regiobegroting zullen hiervan de eerste resultaten inzichtelijk worden gemaakt. Ter voorbereiding op deze kadernota is de Regio al aan het inventariseren waar mogelijkheden tot bezuinigingen te realiseren zijn. Zoals al aangegeven zeilt de Regio scherp aan de wind, als gevolg waarvan de bezuinigingen impact kan en zal hebben op het dienstverleningspakket aan de inwoners van de regio.

3. Geen nieuw beleid in 2022 en in de komende jaren voorstellen, waarbij de bijdragen en de risico's voor de gemeenten toenemen (dus alleen nieuw beleid voorstellen als daarbij voorstellen worden gegeven voor het afschaffen van oud beleid).

De Regio heeft geen kaderstellende beleidsbevoegdheden (los van afvalstoffenverordening). Verzoek tot nieuw beleid gaat altijd in afstemming met of in opdracht van de gemeenten. Dit uitgangspunt zal en kan alleen in nauwe samenwerking met de gemeenten worden vormgegeven.

4. De eventuele voordelen in de jaarstukken 2020 terug laten vloeien naar de gemeenten.

Vanuit het principe het resultaat, dat resteert na het bestuurlijk besluit inzake mutatie reserves, te restitueren wordt reeds gewerkt. Wel moet opgemerkt worden dat de bezuinigingsopgave waar de Regio voor staat mogelijk innovatie- en/of frictiekosten met zich gaat meebrengen. Het eenmalig vormen van een dergelijke voorziening is daarom raadzaam. De hoogte van deze voorziening wordt bepaald wanneer invulling is gegeven aan deze bezuinigingsopgave en er een plan aan ten grondslag ligt, op basis waarvan de frictiekosten zijn bepaald.

5. De bestemmingsreserves herbeoordelen: als er geen concreet aanwezige plannen bestaan voor de inzet van de bestemmingsreserves, dan deze (deels) vrij laten vallen.

Bij de herbeoordeling zal gekeken worden in hoeverre zich onder de bestemmingsreserves middelen bevinden waarvan het specifieke bestedingsdoel van algemene aard is of dat de middelen al voor langere tijd beschikbaar zijn zonder dat er zicht is op daadwerkelijke uitvoering van de beoogde bestemming. In die gevallen is een heroverweging tot overheveling van deze middelen naar de algemene reserve of het (deels) laten vrijvallen te rechtvaardigen. Hiernaast is vanuit het gemeenschappelijk financieel toezichtkader³ aangegeven dat bestemmingsreserves, waaraan een bepaalde bestemming is gegeven, niet worden gekwalificeerd als incidentele weerstandscapaciteit. Op basis van deze feiten is het van belang te onderzoeken in hoeverre de incidentele weerstandscapaciteit nog aansluit bij het risicoprofiel van onze organisatie⁴. Na duiding van die reserves, die onderdeel blijven van de incidentele weerstandscapaciteit, kan bepaald worden wat de mogelijkheden zijn ten aanzien van het laten vrijvallen van (een deel van) de onbenutte bestemmingsreserves.

Omdat boven beschreven ontwikkelingen nog niet voldoende concreet gemaakt zijn, wordt in deze kaderbrief op hoofdlijnen aangegeven hoe de Regio invulling zal geven aan deze taakstellingen in de Regiobegroting 2022-2025. Wanneer de financiële consequenties van deze ontwikkelingen in beeld zijn, zal de Regio deze wijzigingen volgens de daarvoor geldende procedure onder uw aandacht brengen.

Voor vragen of opmerkingen naar aanleiding van deze kaderbrief kunt u terecht bij onze controller mevrouw von dem Borne, bereikbaar op (06) 82 01 33 39 of per mail s.vondemborne@regiogv.nl.

Het dagelijks bestuur van de Regio Gooi en Vechtstreek,

de secretaris,

de voorzitter,

J.J. Bakker

P.I. Broertjes

³ Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader - GTK 2020 Gemeenten

⁴ In 2016 is door de zeven colleges van burgemeester en wethouders de nota 'Spelregels weerstandvermogen verbonden partijen' vastgesteld. In deze nota is een spelregel opgenomen waarin is aangegeven dat de ratio van het weerstandvermogen minimaal 1,0 dient te zijn.